

Samfundet S:t Erik
Stockholm

YTTRANDE
2017-02-10

Stockholms stadsbyggnadskontor
Registraturen
Box 8314
104 20 Stockholm
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

Södra Värtan, del av Norra Djurgårdsstaden (Antwerpen 2 m. fl.) Samråd om förslag till detaljplan Dnr 2015-08816

Planförslaget innebär att hamnområdet bebyggs med bostäder och en mindre andel kontor. Kvartersmönstret är väl utformat, men Hamburgsvägens och Malmvägens lätt svängda form bör behållas, som ett minne av de för hamnen viktiga järnvägsspårens sträckning.

De slutna kvarterens gårdsytor är otillräckliga för de förskolor (och gruppboenden) som planeras. Detta bör åtgärdas, till priset av sänkt exploatering.

Vi ser med oro att ännu en lång kajsträcka byggs bort, betydligt längre än den kaj som tillkom vid utbyggnaden av Värtapiren. Stockholms sjöfart kommer troligen att få ökande betydelse i framtiden och en användbar kaj bör behållas söder om det planerade utomhusbadet, åtminstone för persontransporter och småbåtar – då behövs inga särskilda byggnader. Detta är väsentligt även ur kulturhistorisk synpunkt och kräver att den planerade gatan längs kajkanten dras tillbaka, tillsammans med angränsande bebyggelse.

Av de fyra byggnader som föreslås rivas bör tre i stället bevaras av kulturhistoriska skäl, och även ur hållbarhetssynpunkt. Den första är "Bristol 1" vid Södra Hamnvägen, som upptar en del av den yta som föreslås för ett torg och en byggnad med saluhall, kontor och förskola (den sistnämnda i ett par våningar, med lekgård på taket eftersom friyta saknas).

Huset byggdes som smörjoljefabrik 1940 och byggdes till 1960 och 1982. Den äldre delen är "grönklassad" av Stadsmuseet och den yngre gulklassad. Huset ägs av Stockholms stad och skulle vara mycket lämpligt för olika typer av nytillkommande kulturverksamhet, något som helt saknas i planförslaget. Den mot sydöst öppna gården, med sina två vackra träd, skulle passa utmärkt för en uteservering.

Längs vägen finns ytterligare fem kulturhistoriskt värdefulla hus. Två av dem ligger inom planområdet och ska bevaras. De sex byggnaderna bildar en unik, vida synlig ensemble, som åskådliggör viktiga delar av hamnens verksamhet.

Intill Bristol 1 ligger den f.d. kranverkstaden (Bristol 2), byggd 1921 och tillbyggd på 1930-talet. Den är privatägd och inrymmer ateljéverksamhet. Mellan byggnaderna är en liten trädbevuxen gård. Litet längre bort ligger restaurang Skeppet, från 1921. Övriga tre hus ligger utanför planområdet: Manskapsbyggnaden (byggd 1962), Kommunhuset (byggt 1904) och Värtans station från 1882.

Post- och besöksadress	Telefon	E-kontakt	Plusgiro	Bankgiro	Org.nr.
Köpmangatan 5, nb 111 31 STOCKHOLM	08-21 09 24	kansli@samfundetsterik.se www.samfundetsterik.se	15 70 57 - 1	820-1550	80 2003 - 3950

Den andra rivningshotade byggnaden är ”Lybeck 2”, en stor kontors- och lagerbyggnad från 1980 (vars tegelfasad och kulturklassning båda är ”gula”), som man vill ersätta med ett huskomplex med huvudsakligen bostäder. Lybeck 2 är skickligt inpassad på den smala tomten, har en elegant postmodern entré mot Tegeluddsvägen och kan byggas på, lämpligen med bostäder. Nära huset står Finlandsparkens ståtligaste jätteek, vilken skulle sågas ner om huset rivs för ett nybygge.

Det tredje föreslagna rivningsobjektet omfattar en fjärdedel av det stora, grönklassade hotell-, kontors- och handelskomplexet ”Neapel 3”. Det gäller södra delen av block 2 (uppfört 1991), som skulle ersättas av bostäder. Block 1, med hotell Ariadne, stod färdigt 1989.

Endast i den till planförslaget bifogade antikvariska förundersökningen nämns att huset ritats av HJS Arkitekter. Där anges dock att block 2 ritats av annan, inte namngiven arkitekt (sid. 5, 18). I själva verket ritades hela det arkitektoniskt skickligt utformade komplexet av HJS, arkitekterna Hans Jondal och Ingemar Ståhl tillsammans. Att block 1 och 2 är samkomponerade illustreras även av att den stora hotellobbyn direkt övergår i en ståtlig ljusgård i block 2. Rivningen skulle förstöra denna sevärd interiör.

Två nya parker ingår i planförslaget, men man kommenterar märkligt nog inte att det redan finns en park enligt gällande detaljplan från 1986 – den är endast nämnd i förbigående i den antikvariska förundersökningen. Den ligger framför hotell Ariadne och var ett villkor av byggnadsnämnden när hotellet beviljades. Parken ritades av en av tidens främsta landskapsarkitekter, Sven-Olov Nyberg, men är dåligt skött. Den bör behållas och samordnas med det planerade ”Pirhuset”, som i sin tur bör samkomponeras med hotell Ariadne och sänkas.

Sammanfattningsvis bör tre rivningshotade byggnader och hotellparken bevaras. Exploateringen bör minskas, främst för att öka ytorna för barn (förskolor) och kajverksamhet.

Samfundet S:t Erik

Monica Andersson
Ordförande

Fredrik von Feilitzen
Styrelseledamot

Post- och besöksadress	Telefon	E-kontakt	Plusgiro	Bankgiro	Org.nr.
Köpmangatan 5, nb 111 31 STOCKHOLM	08-21 09 24	kansli@samfundetsterik.se www.samfundetsterik.se	15 70 57 - 1	820-1550	80 2003 - 3950